

YUCOM

Komitet pravika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.yu

Kršenje ljudskih prava i demokratije Sistem za rano upozoravanje Newsletter No. 25

Željko Vasiljević¹, državni sekretar u Ministarstvu za rad i socijalna pitanja, dao je "jedinstven" doprinos debati o demografskom stanju u današnjoj Srbiji. U vezi sa rešenjem pitanja tzv. „bele kuge“ – smanjenog nataliteta – on je predložio da 100.000 devojaka iz geografski (i politički) bliskih država (Ukrajine, Moldavije, Belorusije), ali i iz Vijetnama, Laosa, Kambodže..., budu uvezene kako bi se udavale za srpske momke koji žive u ruralnim područjima zemlje. Gospodin **Vasiljević** je „obrazložio“ svoj predlog argumentima kao što su: "Azijske žene neguju kult rađanja" i "budizam je blizak pravoslavlju". Prvobitni predlog je napravljen pre nekoliko meseci, izjavio je **Vasiljević**, ali je sada prerastao u projekat od 120 stranica koji uključuje predloge o tome koje bi sve institucije bile nadležne za njegovo sprovođenje.

Predlog je naišao na oštre kritike koje su dolazile uglavnom od strane nevladinih organizacija, ali su se kritikama ubrzo pridružili i srpski i vojvođanski ombudsman, koji su i podneli zvaničan zahtev da **Željko Vasiljević** bude razrešen sa dužnosti zato što je otvoreno zastupao "institucionalizovanu trgovinu ljudskim bićima". U svakom slučaju, njegov pretpostavljeni, ministar **Rasim Ljajić**, iako je delio isti stav prema **Vasiljevićevim** pogledima, je insistirao da on ne može da ga razreši dužnosti, "zato što bi takav korak doveo u pitanje opstanak vlade Srbije".

U zakasneloj izjavi medijima **Vasiljević** se izvinio zbog "eventualne štete" koju je možda izazvao, insistirajući da je stav koji je izneo samo njegov, ali i ponovo izneo svoj tvrdnju da bi uvoz devojaka doprineo rešavanju srpskih demografskih problema.

Vasiljević nastavlja da obavlja svoju dužnost u Vladi.

2. Povodom 15. septembra Međunarodnog dana demokratije, *Koalicija za slobodu pristupa informacijama* želi da skrene pažnju javnosti na nepoštovanje jednog od osnovnih principa demokratije – prava na pokretanje građanskih inicijativa.

---

¹ **Željko Vasiljević** je pre nego što je postavljen na dužnost u vladi Srbije bio poslanik *Socijalističke partije Srbije* u parlamentu, takođe je poznat i kao osnivač paravojne jedinice *Garda Cara Lazara* i otvorenom zastupanju povratka srpske vojske i policije na Kosovo.

YUCOM

Komitet pravnikā za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.yu

Ustav Srbije garantuje građanima pravo da samostalno pokrenu inicijative, nezavisno od volje političkih partija i državnih institucija. *Koalicija za slobodu pristupa informacijama* predala je još 7. decembra 2007.g. oko 72.000 potpisa birača za usvajanje Predloga zakona o izmeni i dopuni *Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja* i Predloga *zakona o klasifikaciji informacija*. Prema poslovniku Narodne skupštine, takav predlog je predsednik skupštine trebalo *odmah po prijemu* da dostavi Vladi, odborima i narodnim poslanicima.

Međutim, danas, više od devet meseci nakon što su predlozi zakona podneti u skladu sa zakonom, njih nema na zvaničnom spisku akata u proceduri, a nije poznato da li su uopšte distribuirani u skladu sa Poslovníkom. Na žalost, ovo nije usamljen slučaj zanemarivanja građanskih inicijativa i opstrukcije građana koji žele da ostvare svoja ustavna prava.

3. Od kada su dana 11. maja 2008. godine održani parlamentarni izbori, *Narodna skupština Republike Srbije* se sastala samo dva puta i uspela da se dogovori samo o svom dnevnom redu, kao i da ratifikuje *Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju* (SSP) sa Evropskom unijom i *Energetski sporazum* sa Ruskom federacijom.

Tokom izborne kampanje – u kojoj je dominirala pro-evropska retorika stranaka koje trenutno čine vladajuću koaliciju – harmonizacija srpskog zakonodavstva sa standardima Evropske unije je bila u samom vrhu prioriteta u programskim izjavama rivala.

Od svog konstituisanja dana 11. maja 2008. godine, međutim, skupština nije uspela da donese nijedan zakon.

Ukupno 49 zakona treba da bude izglasano ukoliko Srbija želi da nastavi put ka članstvu u EU. Od trinaest zakona koje je trebalo usvojiti do kraja jula, samo šest je bilo predloženo od strane vlade i podneto parlamentu na izglasavanje. Donošenje dodatnih devetnaest zakona je odloženo za septembar, dok nacrti samo dva zakona čekaju na skupštinsku raspravu. Preostalih sedamnaest zakona tek treba da budu razmatrani i doneseni do kraja godine, a nijedan od njih još nije podnet parlamentu, dok je izrada nacrta jedanaest zakona² još u početnoj fazi.

Oblasti koje treba regulisati zakonima čije usvajanje se odvija na opisani način nisu značajne samo za pristupanje Srbije Evropskoj uniji, nego i za njen dalji razvoj kao stabilne demokratije sa funkcionalnim institucijama. Ove oblasti, između ostalog, uključuju: zaštitu podataka; granice i strance; zaštitu životne sredine; organizovani kriminal, borbu protiv korupcije i pranja novca.

---

² Ovi podaci su objavljeni u dnevnom listu *Politika*, od 6. avgusta 2008 godine, strana: 07.

YUCOM

Komitet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.yu

Odlaganje zakonodavnih aktivnosti je izazvano međupartijskim sukobima i beskrajnim nagodbama između parlamentarnih stranaka, kao i njihovim neslaganjem o državnim prioritetima, što je na kraju rezultiralo potpunom paralizom i šestonedeljnom pauzom u radu. Ostaje da se vidi da li će obnova rada Parlamenta doneti preokret u ovom trendu.

Prognoza:

Nezavisno od hitnosti brojnih problema koji ne samo da otežavaju približavanje Srbije u EU, nego i njenu ubranu modernizaciju, političke elite izgledaju nesposobne da odrede prioritete u ekonomskoj politici, institucionalnim reformama, regionalnoj i spoljnoj politici: privatizacija je usporena, institucije se i dalje instrumentalizuju za ostvarivanje stranačkih interesa, Kosovo se koristi kako bi se sprečila ozbiljna debata o budućnosti zemlje, odnosi sa najbližim susedima su na najnižem nivou posle balkanskih ratova 1990tih, a dubiozna spoljna politika po načelu "i Rusija i Evropa" ozbiljno ugrožava integraciju Srbije u moderne međunarodne odnose.

